

**Milieueffectrapportage
Provinciaal Programma
Wonen & Werken 2025**
Provincie Utrecht

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0493121.100

22 november 2024

Milieueffectrapportage Provinciaal Programma Wonen & Werken 2025

Provincie Utrecht

projectnummer 0493121.100

22 november 2024

Opdrachtgever

Provincie Utrecht
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT

Colofon

Projectgroep

S.E. Baars
P.C. Crince le Roy
H.L. Lindeboom
J.E.M. Mannaerts
J.J. Verhoeven
D. Westra

Gecontroleerd

H.L. Lindeboom

datum

22 november 2024

beschrijving

Definitief

vrijgave

J.J. Verhoeven

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Programma wonen en werken	4
1.2	Leeswijzer	4
1.3	Mer-plicht	5
1.4	Gewijzigde aanpak	5
2.	Onderzoeksmethodiek	7
2.1	Aanpak op hoofdlijnen	7
2.2	Beoordelingskader	7
2.3	Wijze van beoordeling	10
2.4	Aanpak passende beoordeling	12
3.	Beoordeelde uitleglocaties	14
3.1	Overzicht uitleglocaties	14
3.2	Onderbouwing en afweging per locatie	15
4.	Cumulatieve effecten	17
4.1	Stad en land gezond	18
4.2	Klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving	19
4.3	Duurzame energie	20
4.4	Vitale dorpen en steden	20
4.5	Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar	21
4.6	Levend landschap, erfgoed en cultuur	22
4.7	Toekomstbestendige natuur en landbouw	22
4.8	Conclusies	24
5.	Vervolg	25
5.1	Leemten in kennis	25
5.2	Monitoring en evaluatie	25
	Bijbehorende documenten / bijlagen	
	Digitale MER	
	Gebiedsanalyses	
	Samenvatting	
	Factsheets per locatie	
	Passende Beoordeling	

1. Inleiding

1.1 Programma wonen en werken

De provincie Utrecht maakt in nauw overleg met de regio's plannen voor voldoende woningen en bedrijventerreinen. Deze plannen komen tot stand in een proces van provinciale programmering en worden vastgelegd in het Provinciaal Programma Wonen en Werken (PPWW). De programmering is een adaptief proces: periodiek, elke anderhalf jaar, wordt de programmering tegen het licht gehouden en geactualiseerd. Bij deze actualiseringen kunnen nieuwe uitbreidingslocaties worden geprogrammeerd. Het eerste Provinciaal Programma Wonen en Werken (PPWW) van de provincie Utrecht is in oktober 2021 vastgesteld. Op 4 juli 2023 heeft het college van Gedeputeerde Staten het tweede PPWW vastgesteld.

In de Omgevingsverordening is opgenomen dat een omgevingsplan voor een uitleglocatie voor wonen of bedrijventerreinen moet passen in het provinciaal programma wonen en werken. Omdat het programma kaderstellend is voor ruimtelijke plannen van gemeenten, en een Passende beoordeling nodig is, is het mer-plichtig. Het MER PPWW 2021 was het milieueffectrapport (MER) voor het eerste programma Wonen en Werken Utrecht. Bij de tweede cyclus van programmering (PPWW 2023) is een nadere uitwerking van het programma gemaakt met een bijbehorend MER PPWW 2023.

In 2025 is een volgende actualisatie van de provinciale programmering voorzien, met vaststelling van een derde PPWW (PPWW25). Het voorliggende document vormt het MER bij deze tranche van het PPWW. Ten behoeve van de leesbaarheid is er echter gekozen voor een andere vorm om het MER te presenteren dan een klassiek rapport. Er wordt primair gebruik gemaakt van een digitaal MER. Daarnaast is deze analoge versie beschikbaar. In de leeswijzer in de volgende paragraaf is toegelicht waar en hoe de inhoudelijke informatie te vinden is.

1.2 Leeswijzer

Er is voor dit MER gekozen voor een digitale publicatie van het MER. Via het digitale MER is alle informatie toegankelijk. De informatie is onder vijf tabbladen gestructureerd.

- De samenvatting bevat een totaaloverzicht van de beoordelingen die volgen uit de gebiedsanalyses, en overige relevante conclusies.
- In dit tabblad is algemene informatie opgenomen over de mer-plicht, de onderzoeksmethodiek van het MER, leemten in kennis en een aanzet voor monitoring.
- Het tabblad Beoordeling uitleglocaties bevat informatie per locatie. Hier zijn de beoordeelde locaties opgenomen. Per uitleglocatie is beschreven hoe de keuze om deze in het PPWW op te nemen tot stand is gekomen en welke uitgangspunten zijn gebruikt voor de effectbeoordelingen. Ook is per uitleglocatie een factsheet te downloaden met een beknopte weergave van de conclusies uit de gebiedsanalyses. Deze factsheets zijn opgesteld om in de verdere planuitwerking te hergebruiken.
- Het tabblad Beoordeling per ambitie bevat de effectbeoordelingen, thematisch geordend. Per ambitie zoals verwoord in de omgevingsvisie van de provincie is elke locatie beoordeeld en zijn de cumulatieve effecten beschreven. Ook is aan de ambities getoetst. Onder dit tabblad is ook al het kaartmateriaal terug te vinden dat is gebruikt voor de effectbeoordelingen en is beschreven hoe de beoordeling per indicator tot stand is gekomen.
- Het tabblad Downloads bevat tot slot downloadlinks voor de analoge rapportages.

Het analoge MER bevat alle milieuinformatie die ook in het digitale MER terug te vinden is. Er is gekozen voor een hoofdrapport met alle informatie die niet locatiespecifiek is, een samenvatting als separate bijlage met daarbij factsheets die fungeren als samenvatting van de gebiedsanalyses, en twee bijlagen met effectbeoordelingen: de bijlage Gebiedsanalyses en de bijlage Passende Beoordeling.

Dit rapport bevat na deze inleiding in hoofdstuk 2 een beschrijving van de onderzoeksmethodiek en beoordelingsmethodiek per thema. Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van de beoordeelde uitleglocaties en de onderbouwing van de keuze voor deze locatie. Hoofdstuk 4 beschrijft de cumulatieve effecten en hoofdstuk 4 bevat een doorkijk naar vervolgstappen aan de hand van de leemten in kennis en een aanzet voor monitoring.

1.3 Mer-plicht

In de Wet milieubeheer is vastgelegd dat voor kaderstellende plannen voor mer- (beoordelings)plichtige activiteiten de procedure van de milieueffectrapportage (mer) doorlopen moet worden. In een planMER worden milieueffecten van een plan of besluit in beeld gebracht. Het doel is om inzichtelijk te maken welke effecten het nieuwe beleid heeft op de leefomgeving en of het voorgestelde beleid bijdraagt aan het halen van de gestelde doelen. Omdat het provinciaal programma wonen en werken kaderstellend is voor Omgevingsplannen van gemeenten (die mogelijk mer-plichtig zijn), is een planMER noodzakelijk. Bovendien kan het op voorhand niet worden uitgesloten dat er geen significante effecten zijn op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Het gaat daarbij vooral om effecten van stikstofdepositie: beoordeeld moet worden of de ontwikkelingen de kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypes in Natura 2000-gebieden aantasten als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van stikstofdepositie. Daarom is een Passende Beoordeling voor effecten op Natura 2000 gebieden aan de orde.

Zowel de Omgevingsvisie als het eerste PPWW is een MER opgesteld. Elk MER voor een nieuwe tranche van het PPWW is een aanvulling op het bestaande MER, waarin nieuwe uitleglocaties worden opgenomen. Het doorlopen van een volledige mer-procedure voor elk PPWW, met een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en een toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer), is daardoor niet strikt noodzakelijk.

De aanvullingen op het MER blijven beperkt tot een aanpassing van het beoordelingskader en gebiedsanalyses van nieuwe uitbreidingslocaties die nog niet eerder in het kader van een provinciale visie of programma zijn beoordeeld op milieueffecten. Ook zijn in het MER PPWW 2023 en deze aanvulling enkele wijzigingen aangebracht voortkomend uit het advies van de Commissie mer over het PPWW 21 en is aandacht besteed aan leesbaarheid en toegankelijkheid.

Het is de verwachting dat de cyclus van provinciale programmering zich nog enkele malen zal herhalen. Met de derde tranche is een goed moment gekomen om volledigheid van de milieuinformatie en de onderzoeksmethodiek nog eens tegen het licht te houden. Daartoe wordt dit MER voorgelegd aan de Commissie mer voor een toetsingsadvies.

1.4 Gewijzigde aanpak

Sinds 2021 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd in de aanpak van het MER PPWW:

- De Commissie mer heeft over het MER PPWW 2021 advies uitgebracht. Op basis van het advies is het MER op een aantal punten aangepast, o.a. voor het verhelderen van de referentiesituatie en meer aandacht voor de kwalitatieve aspecten bij de passende beoordeling. Deze aanpassingen zijn reeds doorgevoerd in het MER PPWW 2021.
- Daarnaast was de Commissie mer van mening dat de provincie een alternatievenvergelijking had moeten doen voor de 14 uitbreidingslocaties in het PPWW 2021. De afweging van alternatieven wordt doorgaans door de gemeente gedaan, voorafgaand aan het voordragen van de locatie bij de provincie. Om dit proces en onderbouwing van de locaties meer inzichtelijk te maken is in het MER PPWW 2023 per locatie een beschrijving opgenomen van de eerdere afwegingen en daarbij betrokken alternatieven die aan de locatiekeuze van de gemeente ten grondslag hebben gelegen. Dit wordt voortgezet in toekomstige aanvullingen.
- De opgedane ervaringen hebben geleid tot een aantal wijzigingen in het beoordelingskader uit het MER PPWW 2021. Dit is in het volgende hoofdstuk uiteengezet.
- De regionale effectanalyses die in het MER PPWW 2021 zijn opgenomen, zijn in 2023 niet opnieuw uitgevoerd. In de eerste maanden van 2022 is de totstandkoming van het PPWW 2021 en het MER PPWW 2021 geëvalueerd. Hier is geconstateerd dat de regionale effectanalyses niet tot nauwelijks nieuwe informatie hebben opgeleverd ten opzichte van het PlanMER Omgevingsvisie. Daarom worden de regionale effectanalyses niet opnieuw uitgevoerd.
- In het MER PPWW 2025 (en daarna) wordt daarentegen expliciet aandacht geschonken aan de cumulatieve effecten. Dit wordt per thema gedaan, waarbij in het MER PPWW 2025 ook de locaties uit eerdere tranches worden betrokken.

- Er wordt vanaf 2025 door de provincie gekozen voor een digitaal MER als basis voor het beschikbaar stellen van de milieuinformatie. Hierdoor wordt de overzichtelijkheid van het MER vergroot en kan per thema en per locatie de informatie eenvoudiger worden gevonden. Ook biedt het digitale MER mogelijkheden om de digitale toegankelijkheid van het MER te verbeteren. Om de informatie die via het digitale MER beschikbaar wordt gesteld ook (juridisch) vast te kunnen leggen is alle informatie ook in een rapportage met bijlagen opgenomen.
- De gebiedsanalyses zijn eerder opgesteld dan in eerdere tranches, zodat deze nadrukkelijker in de besluitvorming over de provinciale programmering kunnen worden betrokken. Er is een factsheet per locatie gemaakt die is gepresenteerd en doorgesproken met de betreffende gemeente om aandachtspunten en randvoorwaarden voor de ontwikkeling van een locatie vast te stellen. Deze processtap is niet evident terug te zien in het uiteindelijke MER, maar de factsheets zijn wel beschikbaar via het digitale MER. Ook heeft deze stap ertoe geleid dat aan toekomstige ontwikkelingen via het PPWW aanvullende voorwaarden zijn verbonden, bijvoorbeeld om milieueffecten te beperken.

2. Onderzoeksmethodiek

2.1 Aanpak op hoofdlijnen

In het PPWW wordt onderscheid gemaakt tussen 1) de reeds vastgestelde, nog niet gerealiseerde binnenstedelijke en uitleglocaties, 2) het binnenstedelijke aandeel van het programma per gemeente en 3) de nieuwe uitleglocaties. Alleen voor de nieuwe uitleglocaties met meer dan 50 woningen en groter dan 1,5 ha netto bedrijventerrein is een gebiedsanalyse opgesteld als onderdeel van het MER. Kleinere locaties vallen buiten het MER. De gebiedsanalyse bestaat per locatie uit drie stappen:

1. Analyse omgevingseffecten op basis van beschikbare informatie;
2. Beoordeling van de omgevingseffecten en van de impact (doelbereik) op de provinciale ambities;
3. Aandachtspunten en aanbevelingen ter verbetering van het doelbereik op de provinciale ambities.

Deze gebiedsanalyses zijn door Antea Group opgesteld en met de provincie en betreffende gemeenten besproken en aangescherpt. Vervolgens zijn op basis van de gebiedsanalyses uit deze en eerdere tranches de cumulatieve effecten van het PPWW per thema beschreven en is een passende beoordeling opgesteld. Alle informatie is vervolgens verwerkt in het digitale MER.

2.2 Beoordelingskader

De beoordeling van effecten wordt gegeven op het niveau van locatieprogrammering. Eventuele kansen bij en afspraken over de planuitwerking op deze locaties worden daarbij meegenomen voor zover deze beschikbaar zijn. Dit gaat bijvoorbeeld over het beoogde woningaantal, de benodigde hoeveelheid groen die moet worden gerealiseerd als gevolg van de bestuurlijke afspraak “Groen Groeit Mee” en andere vereisten die vooraf worden meegegeven zoals de realisatie van een ontsluitingsweg naar uitbreidingslocaties. De uitgangspunten per locatie zijn beschreven in hoofdstuk 3.

Als basis voor de gebiedsanalyses wordt het beoordelingskader uit het planMER Omgevingsvisie gehanteerd. Dit beoordelingskader is gebaseerd op de zeven hoofdambities die zijn vastgelegd in de Omgevingsvisie. Hierdoor worden de uitleglocaties ook getoetst aan de Utrechtse kwaliteiten, omdat deze vallen onder de zeven hoofdambities. Het beoordelingskader is voor de gebiedsanalyses aangescherpt met indicatoren voor relevante thema's, waardoor concrete uitspraken over de impact op de omgeving kunnen worden gemaakt. Een aantal indicatoren is vervallen om uiteenlopende redenen, maar hoofdzakelijk omdat de beoordeling op deze aspecten geen waardevolle milieuinformatie biedt voor de besluitvorming op het abstractieniveau van het PPWW. Per hoofdambitie is hieronder uitgewerkt hoe van het beoordelingskader uit het planMER omgevingsvisie tot het beoordelingskader voor het MER PPWW is gekomen. De wijze waarop per indicator is beoordeeld is beschreven onder de effectbeoordelingen van de betreffende ambitie.

1. Stad en land gezond

De indicatoren die in het planMER Omgevingsvisie zijn gebruikt worden ook in het MER PPWW gebruikt. Vanwege de invoering van de Omgevingswet is “Externe veiligheid” vervangen door “Omgevingsveiligheid”. Dit leidt tot het volgende beoordelingskader:

Indicator	Gebiedsanalyse op basis van	Uitspraak per locatie over
Luchtkwaliteit	Concentraties PM10, PM2,5 en NO2 op woningen	Mate van overschrijding van de WHO advieswaarden en wettelijke grenswaarden
Geluid	Geluidbelasting op woningen	Mate van overschrijding van de WHO advieswaarden en wettelijke grenswaarden
Geur	Geurbelasting op woningen	Optreden van significante geurhinder
Stilte	Nabijheid stiltegebieden	Kans op aantasting van de relatieve stilte in stiltegebieden
Recreatie (bevorderen bewegen)	Afstand tot Utrechtse recreatiegebieden en routes	Bevorderen van gezond gedrag
Omgevingsveiligheid	Optreden van veiligheidsrisico's	Optreden van veiligheidsrisico's

2. Klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving

De indicatoren kwaliteit grondwater en grondwater voor drinkwater uit het planMER Omgevingsvisie kennen veel overlap. Daarom is dit samengevoegd tot één indicator die gaat over de “Grondwaterbescherming”. De indicator “Overstromingen” is aangepast in “Waterveiligheid”, om beter aan te sluiten bij het beoogde doel. De indicator “Kwaliteit oppervlaktewater gaat in op de mate van overschrijding van de KRW-norm. De aanwijzing van een woon- of werklocatie heeft geen directe relatie met de kwaliteit van het oppervlaktewater en de KRW norm. Daarom wordt dit in deze fase niet beoordeeld.

Indicator	Gebiedsanalyse op basis van	Uitspraak per locatie over
Bodemdaling	Bodemdaling per tijdseenheid	Toekomstbestendigheid in het licht van bodemdaling
Grondwaterbescherming	Grondwaterbeschermingszones	Ligging in of nabij beschermde grondwaterbeschermingszones
Wateroverlast	Waterdiepte als gevolg van neerslag (140 mm bui in 2uur)	Risico op wateroverlast
Waterveiligheid	Kans op overstromingen	Risico op overstromingen
Droogte	Mate van toenemende droogte	Risico op droogteschade
Hitte	Aantal gehinderde door hitte	Risico op hittestress

3. Duurzame energie

Voor de indicatoren “Circulaire economie” en “Energiebesparing” uit het planMER Omgevingsvisie geldt dat niet de locatie, maar de wijze waarop de woon- en werklocaties ontwikkeld worden, bepalend is voor de mate waarin de ambities ten aanzien van een duurzame en circulaire economie worden behaald. Deze indicatoren worden daarom niet behandeld in het MER PPWW. De kansen voor duurzame energieopwerking zijn wel meegenomen in de beoordeling in de gebiedsanalyses. Hiervoor wordt bekeken of in de buurt van de uitbreidingslocaties duurzame energiebronnen beschikbaar zijn (bijvoorbeeld geothermie of restwarmte) en of er sprake is van zoekgebieden voor zonne- of windenergie.

In aanvulling op de indicatoren uit het planMER Omgevingsvisie worden in het MER PPWW aandacht de effecten op de indicator “Netcongestie” beschouwd. Netcongestie is een belangrijke factor voor het behalen van doelen op het gebied van duurzame energie én wonen en werken. Er wordt beoordeeld in hoeverre er sprake is van bestaande netcongestie en van het risico op het ontstaan daarvan.

Indicator	Gebiedsanalyse op basis van	Uitspraak per locatie over
Kansen voor duurzame energieopwekking	Zoekgebieden voor geothermie, wind- of zonne-energie vanuit RES	Beschikbaarheid van duurzame energiebronnen (restwarmte, geothermie) en aanwezigheid van zoekgebieden
Netcongestie	Beschikbare ruimte op het energienet	Belemmeringen door en bijdrage aan netcongestie

4. Vitale dorpen en steden

Vitale dorpen en steden zijn van groot belang voor het woon- en leefklimaat. Voor de beoordeling van de indicatoren wordt bekeken in hoeverre vraag en aanbod van woningen, bedrijventerrein en, indien van toepassing, kantoorlocaties, op elkaar worden afgestemd. Of het type bedrijventerrein en type woningen goed aansluit bij de kwalitatieve behoefte is in deze fase nog niet goed te beoordelen. De beoordeling richt zich daarom echter op de kwantitatieve vraag/aanbod verhouding.

De indicator “Sociale inclusiviteit” is van belang voor de ontwikkeling van de locaties. Dit is in deze fase lastig te beoordelen en niet onderscheidend. Of de ambities ten aanzien van inclusiviteit worden behaald is sterk afhankelijk van de wijze van inrichting van de locaties. Daarom is dit in deze fase niet beoordeeld, maar is dit wel

van belang bij de verdere uitwerking van de uitleglocaties. Wel is een indicator “Nabijheid van voorzieningen” opgenomen in het beoordelingskader. Hierbij wordt gekeken naar de nabijheid van sociale basisvoorzieningen zoals een huisarts en een basisschool.

Indicator	Gebiedsanalyse op basis van	Uitspraak per locatie over
Woningaanbod (segment/diversiteit woonmilieus)	Tekort aan woningen t.o.v. vraag (segment/diversiteit woonmilieus)	Bijdrage aan kwantitatieve woningbehoefte
Nabijheid voorzieningen	Afstand tot basisvoorzieningen	Nabijheid van basisvoorzieningen
Bedrijventerreinen	Verhouding vraag en aanbod	Bijdrage aan kwantitatieve behoefte aan bedrijventerrein
Kantoorlocaties	Verhouding vraag en aanbod	Bijdrage aan kwantitatieve behoefte aan kantoorlocaties

5. Levend landschap, erfgoed en cultuur

Voor dit thema zijn er geen wijzigingen ten opzichte van het beoordelingskader uit het planMER PPWW 2021.

Indicator	Gebiedsanalyse op basis van	Uitspraak per locatie over
Utrechtse landschappen	Aanwezigheid landschappen en waarden	Mate van versterking of aantasting
Cultuurhistorie	Aanwezigheid cultuurhistorische waarden	Mate van versterking of aantasting
Archeologie	Verwachting archeologische waarden	Mate van versterking of aantasting
Aardkundige waarden	Aanwezigheid aardkundige waarden	Mate van versterking of aantasting

6. Toekomstbestendige natuur en landbouw

Voor dit thema zijn er geen wijzigingen ten opzichte van het beoordelingskader uit het planMER PPWW 2021.

Indicator	Gebiedsanalyse op basis van	Uitspraak per locatie over
Natura 2000-gebieden	Nabijheid van Natura 2000	Risico op effecten op instandhoudingsdoelen
NatuurNetwerk Nederland en groene contour	Nabijheid van NNN en Groene Contour provincie Utrecht	Mate van aantasting en verstoring
Weidevogel- en ganzenrustgebieden	Nabijheid van weidevogel- en ganzenrustgebieden	Mate van aantasting en verstoring
Biodiversiteit landelijk gebied	Aanwezigheid van beschermde soorten en Rode Lijst soorten	Potentiële impact op biodiversiteit
Landbouw	Huidige functie, bodemtype en organische stofgehalte	Verlies van waardevolle landbouwgrond

7. Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar

De relevante aspecten van bereikbaarheid verschillen afhankelijk van het schaalniveau van een plan. Op het niveau van de omgevingsvisie gaat het met name om de capaciteit, kwaliteit en veiligheid van de infrastructuur. Op het niveau van het PPWW zijn de mogelijkheden om de locatie te bereiken en de modaliteitsverdeling van gebruikers relevante indicatoren. Er is daarom gekozen om in het MER PPWW de indicatoren “Multimodale mobiliteit” en “Mobiliteitstransitie” op te nemen. Om de (kansen voor) bijdrage aan de mobiliteitstransitie te beoordelen worden gegevens gebruikt die het toekomstige mobiliteitsgedrag van bewoners voorspellen, zoals de bestaande modaliteitsverdeling, dichtheid en functiemenging van nabijgelegen stedelijk gebied. Voor de indicator “Verkeersveiligheid” geldt dat dit met name afhankelijk is van de wijze van inrichting van de locatie en dat dit in deze fase niet onderscheidend te beoordelen is. Verkeersveiligheid is een belangrijk aandachtspunt bij de verdere uitwerking van de locaties. Daarom wordt dit in deze fase niet beoordeeld in de gebiedsanalyses.

Indicator	Gebiedsanalyse op basis van	Uitspraak per locatie over
Multimodale mobiliteit	Bereikbaarheid per auto, OV en fiets	Beschikbaarheid en kwaliteit van OV, fietsnetwerk en bereikbaarheid voor autoverkeer
Mobiliteitstransitie	Kansen voor mobiliteitstransitie	Verwachte mobiliteitsgedrag van toekomstige bewoners

2.3 Wijze van beoordeling

Beoordeling omgevingseffecten

Voor de beoordeling van de omgevingseffecten van de uitleglocatie wordt een zevenpunts beoordelingsschaal (van zeer positief tot en met zeer negatief) gehanteerd. Daarbij gaat het om beoordelingen ten opzichte van de referentiesituatie. Per indicator wordt hieronder toegelicht hoe de scores zijn bepaald.

Tabel 2.1: Beoordelingsschaal effecten.

Score	Toelichting
Zeer positief	Sterk positief effect ten opzichte van de referentie
Positief	Positief effect ten opzichte van de referentie
Licht positief	Licht positief effect ten opzichte van de referentie
Neutraal	Neutraal (geen) effect ten opzichte van de referentie
Licht negatief	Licht negatief effect ten opzichte van de referentie
Negatief	Negatief effect ten opzichte van de referentie
Zeer negatief	Sterk negatief effect ten opzichte van de referentie

Beoordeling per thema (aspect)

Elk thema wordt beoordeeld aan de hand van verschillende beoordelingsaspecten. In onderstaande tabel zijn de verschillende aspecten toegelicht waarop is beoordeeld. Oftewel, wanneer is een beoordeling positief, neutral of negatief. Aangezien dit per aspect kan verschillen, is dit per aspect uiteengezet. Op deze manier is de beoordeling voor elke locatie navolgbaar.

Tabel 2.2 Wijze van beoordeling per beoordelingsaspect

Aspect	Wijze van beoordeling
Luchtkwaliteit	Toename concentratie > 3,6 µg/m ³ (IBM), ligging gevoelige bestemmingen binnen 150 m van snelweg (GGD-advies): - -. Toename concentratie 2,4 - 3,6 µg/m ³ (IBM), ligging gevoelige bestemmingen binnen 150 m van snelweg (GGD advies): -. Toename concentratie 1,2 - 2,4 µg/m ³ (IBM), ligging gevoelige bestemmingen buiten 150 m van snelweg, ligging gevoelige bestemmingen binnen 50 m van weg buiten bebouwde kom >10.000 mvt/etm (GGD-advies): 0/-. Toename concentratie 0 - 1,2 µg/m ³ (NIBM), ligging gevoelige bestemmingen buiten 150 m van snelweg: 0.
Geluid	Wegverkeerslawaai is meest bepalend in alle uitleglocaties. Wegverkeerslawaai: minder dan 55 dB (standaardwaarde voor Rijks- en provinciale wegen: 50 dB, standaardwaarde voor gemeentewegen: 53 dB Lden, WHO-advieswaarde voor wegverkeer: 53 dB Lden): 0. 55 tot 60 dB Lden (grenswaarde voor Rijks- en provinciale wegen 60 dB Lden): 0/-. 60 - 65 dB Lden: -. Meer dan 65 dB Lden (grenswaarde voor gemeentewegen: 70 dB Lden): - -.
Geur	Geen ligging van geurhindercontour in plangebied: 0. Ligging van geurhindercontour in plangebied werklocatie: 0/-. Ligging van geurhindercontour in plangebied woonlocatie: -
Stilte	Geen ligging in stille kern of aandachtsgebied van stiltegebied, op minimaal 1.000 m afstand van de stille kern: 0. Ligging in aandachtsgebied van stiltegebied, op 500 - 1.000 m afstand van de stille kern: 0/-. Ligging in aandachtsgebied van stiltegebied, op 100 - 500 m afstand van stille kern: -. Ligging in of op 0 - 100 m afstand van stille kern: - -.
Recreatie (bevorderen bewegen)	Vermindering van veel recreatieve waarde in plangebied: -. Vermindering van aantal recreatieve waarden in plangebied: 0/-. Beperkte verbetering of vermindering van recreatieve waarden, op enige afstand van recreatieve waarden: 0. Verbetering van recreatieve waarden in plangebied, redelijk nabij recreatieve waarden: 0/+. Verbetering van recreatieve waarden in plangebied, direct nabij recreatieve waarden: +. Verbetering van recreatieve waarden in plangebied, direct nabij recreatieve waarden: +
Omgevingsveiligheid	Geen ligging in een aandachtsgebied van een risicobron: 0. Ligging in één of meerdere aandachtsgebieden van een risicobron: 0/-. Direct nabij een risicobron (op minder dan 50 m afstand), geen ligging in een 10-06 risicocontour van een risicobron: -. Ligging in 10-6 risicocontour van een risicobron: - -.

Bodemdaling	Weinig tot geen bodemdaling: 0. Enige bodemdaling: 0/-. Sterke bodemdaling: -.
Grondwaterbescherming	Plangebied ligt niet in waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied, kwetsbare strategische grondwatervoorraden of nationale grondwaterreserves: 0. Plangebied ligt niet in waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied, wel in kwetsbare grondwatervoorraden of nationale grondwaterreserves: 0/-. Plangebied ligt niet in waterwingebied, wel in grondwaterbeschermingsgebied: -. Plangebied ligt in waterwingebied: -.
Wateroverlast	Grond kan veel water opnemen en in het plan is ruimte gereserveerd voor waterbergingsvoorzieningen: 0. Grond kan weinig water opnemen, in plan is ruimte gereserveerd voor waterbergingsvoorzieningen of grond kan veel water opnemen, in plan is (nog) geen ruimte gereserveerd voor waterbergingsvoorzieningen: 0/-. Grond kan weinig water opnemen, in plan is (nog) geen ruimte gereserveerd voor waterbergingsvoorzieningen: -.
Waterveiligheid	Plangebied heeft geen overstromingsrisico: 0. Plangebied ligt in overstroombaar gebied en loopt een klein (1:1.000) tot middelgroot risico (1:100) op overstromen (1 m tot 2 m waterdiepte): 0/-. Plangebied ligt in overstroombaar gebied en loopt een klein (1:1.000) tot middelgroot (1:100) risico op overstromen (1,5 m tot 5 m waterdiepte): -.
Droogte	Plangebied heeft geen risico op droogtestress in 2050 en in het plan is ruimte gereserveerd voor waterbergingsvoorzieningen: 0. Plangebied heeft een hoog risico op droogtestress in 2050, in het plan is ruimte gereserveerd voor waterbergingsvoorzieningen, of plangebied heeft een matig risico op droogtestress in 2050, in het plan is nog geen ruimte gereserveerd voor waterbergingsvoorzieningen: 0/-. Plangebied heeft een hoog risico op droogtestress in 2050, in het plan is nog geen ruimte gereserveerd voor waterbergingsvoorzieningen: -.
Hitte	Toename bebouwing en verharding, in het plan is (nog) geen ruimte gereserveerd voor groen- en watervoorzieningen ter beperking van o.a. het stedelijk-hitte eiland effect: -. Toename bebouwing en verharding, in het plan is ruimte gereserveerd voor groen- en watervoorzieningen ter beperking van o.a. het stedelijk-hitte eiland effect: 0/-. Geen extra bebouwing en verharding: 0.
Kansen voor duurzame energieopwekking	Plangebied is gelegen in een boringsvrije zone (kleinere kansen voor geothermie), woon- of werkgebied is gelegen in een groot deel van een zoekgebied windenergie (ontwikkeling van een woon- of werklocatie binnen of nabij een zoekgebied wind kan de ontwikkelpotentie van windenergie beperken): -. Plangebied is gelegen in een boringsvrije zone (kleinere kansen voor geothermie), woongebied is deels gelegen in of nabij, tot 450 meter afstand van, een zoekgebied windenergie: 0/-. Plangebied is niet gelegen in een boringsvrije zone (kansen voor geothermie), woongebied is niet gelegen in of binnen 450 meter van een zoekgebied windenergie: 0.
Netcongestie	Onzekerheid over netcongestie: -. Geen netcongestie: 0.
Woningaanbod (segment/diversiteit woonmilieus)	Plan draagt niet bij aan het verminderen van het woningtekort in verhouding tot het inwonersaantal, woningaanbod is niet divers en inclusief (verschillende typen woningen, 66% betaalbaar): 0. Plan draagt in beperkte mate bij aan het verminderen van het woningtekort in verhouding tot het inwonersaantal, woningaanbod is divers en inclusief (verschillende typen woningen, 66% betaalbaar): +. Plan draagt in grote mate bij aan het verminderen van het woningtekort in verhouding tot het inwonersaantal, woningaanbod is divers en inclusief (verschillende typen woningen, 66% betaalbaar): ++.
Nabijheid voorzieningen	Basisvoorzieningen (zoals supermarkt, huisarts, apotheek) liggen op meer dan 2 km afstand van woonlocatie: -. Basisvoorzieningen (zoals supermarkt, huisarts, apotheek) liggen op 1 - 2 km afstand van woonlocatie: 0/-. Basisvoorzieningen (zoals supermarkt, huisarts, apotheek) liggen op 500 - 1 km afstand van woonlocatie: 0. Basisvoorzieningen (zoals supermarkt, huisarts, apotheek) liggen op 0 - 500 m afstand van woonlocatie, er is sprake van enige barrierewerking door bijv. een weg: 0/+. Basisvoorzieningen (zoals supermarkt, huisarts, apotheek) liggen op 0 - 500 m afstand van woonlocatie, er is geen sprake van barrierewerking door bijv. een weg: 0/+.
Bedrijventerreinen	Plan draagt niet bij aan kwantitatieve behoefte aan bedrijventerrein: 0. Plan draagt in beperkte mate bij aan kwantitatieve behoefte aan bedrijventerrein: +. Plan draagt in grote mate bij aan kwantitatieve behoefte aan bedrijventerrein: ++.
Kantoorlocaties	Plan draagt niet bij aan kwantitatieve behoefte aan kantoorlocaties: 0. Plan draagt in beperkte mate bij aan kwantitatieve behoefte aan kantoorlocaties: +. Plan draagt in grote mate bij aan kwantitatieve behoefte aan kantoorlocaties: ++.
Multimodale mobiliteit	Slecht multimodaal bereikbaar: -. Matig multimodaal bereikbaar: 0/-. Voldoende multimodaal bereikbaar: 0. Redelijk goed multimodaal bereikbaar: 0/+. Goed multimodaal bereikbaar: +.
Mobiliteitstransitie	Het plan biedt niet of nauwelijks kansen voor mobiliteitstransitie, de situatie leent zich er wel voor (stedelijk gelegen, bijv. nabij OV-knooppunt): -. Het plan biedt niet of nauwelijks kansen voor mobiliteitstransitie, de situatie leent zich er ook niet voor (landelijk gelegen, niet nabij OV-knooppunt): 0/-. Het plan biedt redelijke kansen voor mobiliteitstransitie, passend bij het landelijk gebied: 0. Het plan biedt goede kansen voor mobiliteitstransitie (ongeacht ligging in landelijk of stedelijk gebied): 0/+. Het plan biedt zeer goede kansen voor mobiliteitstransitie (ongeacht ligging in landelijk of stedelijk gebied): +.
Utrechtse landschappen	Grote aantasting van landschappelijke waarden: -. Lichte aantasting van landschappelijke waarden: 0/-. Geen aantasting van landschappelijke waarden: 0. Lichte versterking van landschappelijke waarden: 0/+. Grote versterking van landschappelijke waarden: +.

Cultuurhistorie	Grote aantasting van cultuurhistorische waarden: -. Lichte aantasting van cultuurhistorische waarden: 0/-. Geen aantasting van cultuurhistorische waarden: 0. Lichte versterking van cultuurhistorische waarden: 0/+. Grote versterking van cultuurhistorische waarden: +.
Archeologie	Negatief effect op (verwachte) archeologische waarden: -. Licht negatief effect op (verwachte) archeologische waarden: 0/-. Geen effect op (verwachte) archeologische waarden: 0. Lichte versterking van (verwachte) archeologische waarden: 0/+. Grote versterking van (verwachte) archeologische waarden: +.
Aardkundige waarden	Negatief effect op aardkundige waarden: -. Licht negatief effect op aardkundige waarden: 0/-. Geen effect op aardkundige waarden: 0. Lichte versterking van aardkundige waarden: 0/+. Grote versterking van aardkundige waarden: +.
Natura 2000-gebieden	Toename in verstoring door recreatie, licht, geluid en trillingen vanwege nabije ligging tov Natura 2000-gebied (minder dan 1,5 km afstand), relevante planbijdrage van stikstofdepositie die met maatregelen naar verwachting niet zijn te mitigeren: -. Toename in verstoring door recreatie vanwege ligging tov Natura 2000-gebied (1,5 - 5 km afstand), beperkte planbijdrage van stikstofdepositie die met maatregelen naar verwachting zijn te mitigeren: 0/-. Geen toename in verstoring door recreatie, licht, geluid en trillingen vanwege ligging tov Natura 2000-gebied (meer dan 5 km afstand), geen planbijdrage van stikstofdepositie: 0.
NatuurNetwerk Nederland en Groene Contour	Toename in verstoring door recreatie, licht, geluid en trillingen vanwege nabije ligging tov NNN of Groene Contour (minder dan 1,5 km afstand): -. Toename in verstoring door recreatie vanwege ligging tov NNN of Groene Contour (1,5 - 5 km afstand): 0/-. Geen toename in verstoring door recreatie, licht, geluid en trillingen vanwege ligging tov NNN of Groene Contour (meer dan 5 km afstand): 0.
Weidevogel- en ganzenrustgebieden	Toename in verstoring door recreatie, licht, geluid en trillingen vanwege nabije ligging tov weidevogelleefgebied of ganzenrustgebied (minder dan 1,5 km afstand): -. Toename in verstoring door recreatie, licht, geluid en trillingen vanwege ligging tov weidevogelleefgebied of ganzenrustgebied (1,5 - 5 km afstand): 0/-. Geen toename in verstoring door recreatie, licht, geluid en trillingen vanwege ligging tov weidevogelleefgebied of ganzenrustgebied (meer dan 5 km afstand): 0.
Biodiversiteit landelijk gebied	Grote aanwezigheid van beschermde soorten en Rode Lijst soorten (meer dan 100 soorten): -. Aanwezigheid van beschermde soorten en Rode Lijst soorten (50-100 soorten): 0/-. Beperkte aanwezigheid van beschermde soorten en Rode Lijst soorten (0-50 soorten): 0.
Landbouw	Verlies van waardevolle landbouwgrond: -. Verlies van beperkt waardevolle landbouwgrond: 0/-. Geen verlies van landbouwgrond: 0.

Toets aan ambities

De toets van de uitleglocatie aan de provinciale ambitie gebeurt per thema (de zeven hoofdambitie). Hierbij wordt beoordeeld in de hoeverre de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan het behalen van de provinciale ambities. Ook voor de cumulatieve effecten is een beoordeling ten aanzien van de provinciale ambities gegeven.

Tabel 2.3 Beoordelingsschaal bijdrage aan provinciale ambities.

Score	Toelichting
Positief	Positieve bijdrage aan de provinciale ambities.
Licht positief	Licht positieve bijdrage aan de provinciale ambities.
Neutraal	Neutrale / geen bijdrage aan de provinciale ambities.
Licht negatief	Licht negatieve bijdrage aan de provinciale ambities.
Negatief	Negatieve bijdrage aan de provinciale ambities.

Afstemming met gemeenten

Een conceptversie van de gebiedsanalyses en een factsheet per locatie gedeeld met de betreffende gemeente en beleidsadviseurs van de provincie. Op basis van overleg met experts van Antea Group, gemeenten en provincie zijn deze vervolgens aangescherpt tot de versies die in het MER zijn opgenomen. De beoordelingen, aanbevelingen en aandachtspunten zijn door de provincie en gemeente meegewogen in de totstandkoming van het PPWW.

2.4 Aanpak passende beoordeling

Natura 2000-gebieden

Negen Natura 2000-gebieden liggen geheel of gedeeltelijk in de provincie Utrecht. Vier andere gebieden liggen weliswaar geheel in andere provincies maar wel dicht bij de provinciegrens met Utrecht; deze gebieden zouden daardoor theoretisch beïnvloed kunnen worden door ontwikkelingen in de provincie Utrecht ('externe werking') en worden daarom in deze passende beoordeling mee beschouwd. Ook verder weg gelegen gebieden, zoals de

Veluwe, kunnen door toename van stikstofdepositie worden beïnvloed. In de stikstofberekeningen met AERIUS Calculator zijn alle Natura 2000-gebieden meegenomen.

Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat er significante effecten zijn op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Daarom is een Passende Beoordeling voor effecten op Natura 2000 gebieden aan de orde. Deze is als bijlage opgenomen.

Doel passende beoordeling

Het doel van de passende beoordeling is:

- Het in beeld brengen van de risico's op significante gevolgen op de instandhoudingsdoelen, c.q. de kans op aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-netwerk als gevolg van het nieuwe beleid uit de omgevingsvisie;
- Beschrijven van mitigerende maatregelen en/of beleidsaanpassingen die nodig zijn om significante gevolgen te voorkomen. Het gaat hier met name om aanbevelingen voor de uitwerking van de verdere (uitvoerings)besluiten (bijvoorbeeld omgevingsplan, omgevingsvergunning);
- Waar relevant: kansen op positieve effecten.

Risico-inschatting middels stoplichtmethode

In aansluiting op het planMER bij het Programma wonen en werken is een beschouwing van de potentiële effecten op relevante Natura 2000-gebieden uitgevoerd voor uitleglocaties. De resultaten van de passende beoordeling zijn opgenomen in de gebiedsanalyses.

Het detailniveau van de passende beoordeling sluit aan bij het detailniveau van het programma. De beoordeling is vormgegeven middels een uitgebreidere 'stoplichtmethode'. Groen licht betekent dat er geen effecten worden verwacht. Een geel licht betekent dat met mitigerende maatregelen significante gevolgen uitgesloten kunnen worden. Rood licht betekent dat een locatie in principe niet opgenomen kan worden in het Programma, en dat er verregaande mitigerende maatregelen nodig zijn om significante effecten te beperken en dat uitvoering zelfs dan nog twijfelachtig is. Daarnaast zijn er twee 'tussen-kleuren' opgenomen.

Tabel 2.4: Beoordelingskader (stoplichtmethode).

	Risico op significante gevolgen
Groen	Zonder meer uitvoerbaar, significante effecten kunnen worden uitgesloten
Lichtgroen	Zonder meer uitvoerbaar, significante effecten kunnen worden uitgesloten, mits aan relatief eenvoudige randvoorwaarden voldaan wordt
Geel	Uitvoerbaar met mitigerende maatregelen in vervolgbesluiten, in dat geval zijn significante gevolgen uit te sluiten
Oranje	Uitvoerbaarheid niet onmogelijk maar grote opgave voor mitigerende/compenserende maatregelen in vervolgbesluiten om significante gevolgen te kunnen uitsluiten
Rood	Uitvoerbaarheid twijfelachtig, ook met mitigerende/compenserende maatregelen nog steeds groot risico op significante effecten. Mitigatie-voorstel in deze passende beoordeling

3. Beoordeelde uitleglocaties

3.1 Overzicht uitleglocaties

Voor de eerste actualisatie van het programma zijn voor acht nieuwe uitleglocaties voor wonen (zie tabel 4.1) en drie nieuwe uitleglocaties voor werken (zie tabel 4.2) gebiedsanalyses uitgevoerd. De ligging van deze uitleglocaties is weergegeven in figuur 4.1.

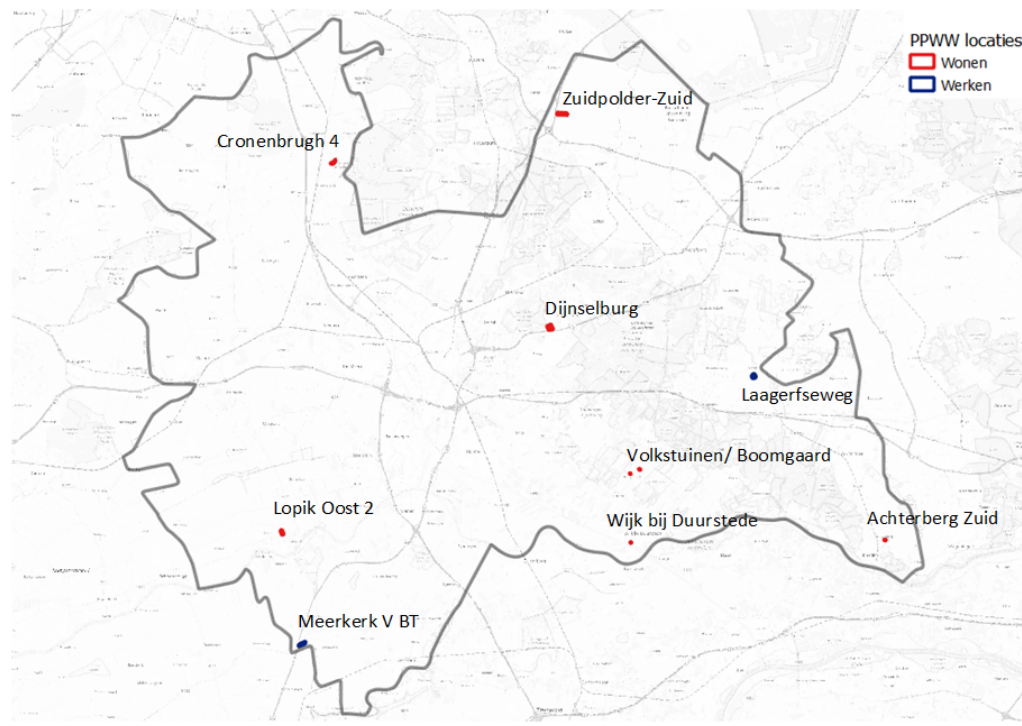
Voor alle locaties die zijn geprogrammeerd geldt dat is weergegeven wat het verwachte aantal toe te voegen woningen is dat buitenstedelijk kan worden gerealiseerd. In de praktijk kan er bij de planuitwerking nog aanleiding zijn het programma kwantitatief op te hogen of aan te passen. Dit onder meer om te voldoen aan de randvoorwaarden op het gebied van betaalbaarheid. Gemeenten krijgen daarom de ruimte bij in het PPWW opgenomen uitbreidingslocaties het aantal geprogrammeerde woningen met 10% te overschrijden binnen het op de plankaart aangegeven plangebied, met een maximum van 50 woningen per locatie. Een dergelijke overschrijding heeft slechts marginale gevolgen voor de milieueffecten. Indien een gemeente hier gebruik van wil maken dient de gemeente bij de uitwerking van het omgevingsplan (zoals gebruikelijk) te motiveren dat ook na deze ophoging voldaan kan worden aan de landelijke en provinciale beleidskaders. Vitaliteitslocaties met maximaal 50 woningen zijn hiervan uitgesloten.

Tabel 3.1 Uitleglocaties wonen

Nr.	Gemeente	Uitleglocatie	Aantal woningen
1	Eemnes	Zuidpolder-Zuid	450
2	Rhenen	Achterberg-Zuid	90
3	Lopik	Lopik Oost 2	280
4	Stichtse Vecht	Cronenburgh 4	205
5	Zeist	Dijnselburg	200
6	Wijk bij Duurstede	Boomgaard	24
7	Wijk bij Duurstede	Volkstuinen	50
8	Wijk bij Duurstede	Zuidwijk	30

Tabel 3.2 Uitleglocaties werken

Nr.	Gemeente	Uitleglocatie	Netto hectare bedrijventerrein
1	Vijfheerenlanden	Meerkerk V BT	5
2	Woudenberg	Laagerfseweg	7
3	Eemnes	Zuidpolder-Zuid	2

Figuur 3.1 Ligging woon- en werklocaties PPWW 2025

3.2 Onderbouwing en afweging per locatie

De provincie Utrecht maakt in nauw overleg met de regio's plannen voor voldoende woningen en bedrijventerreinen. Onderstaande paragraaf licht per woon- of werklocatie de onderbouwing toe van de opname in het PPWW.

Eemnes, Zuidpolder-Zuid

In de kern Eemnes is geen tot zeer beperkte beschikbaarheid voor extra woningen. Zuidpolder-Zuid is reeds jaren in beeld en wordt gefaseerd ontwikkeld. Fase 1 met circa 500 woningen en 2 ha bedrijvigheid nadert haar afronding. Logischerwijs komt Zuidpolder fase 2 ten zuiden van fase 1 na 2025 in aanmerking. Zuidpolder fase 2 is primair bedoeld voor de (eigen) woningbehoefte voor de komende 10 jaar. Aan de noordzijde van Eemnes, in aansluiting op de Barbeelstraat, wordt reeds extra woonruimte gezocht voor de tijdelijke huisvesting van starters, Oekraïners en andere doelgroepen. Deze (gemeentelijke) gronden aan de noordzijde van Eemnes worden mogelijk benut voor (tijdelijke) flexwoningen voor de genoemde specifieke doelgroepen. Gelet op de nabijheid tot het centrum van Eemnes zou hier ook intramurale capaciteit voor senioren mogelijk zijn (kleinschalig zorgcomplex) en/of het realiseren van een nieuwe school met kinderopvang (integraal kindcentrum). Hiervoor zijn op dit moment echter geen concrete plannen, dus naar verwachting niet voor 2030. Een (grootschalige) uitleglocatie aan de noordzijde is niet aan de orde. Aan de westzijde vormt de A27 een fysieke barrière voor eventuele uitbreiding, aan de oostzijde ligt de bebouwingslint Wakkerendijk/Meentweg. Hier is vanwege landschappelijke effecten en de aanwezige natuurwaarden geen uitbreiding gewenst.

Rhenen, Achterberg-Zuid

De kern Achterberg is onderdeel van de gemeente Rhenen. In het PPWW23 is al de locatie Achterberg West geprogrammeerd met 100 woningen. Doordat de kern Rhenen zelf in zijn geheel ingeklemd ligt tussen NNN gebieden, zijn daar zeer beperkt verdere ontwikkelingsmogelijkheden. Om toch ruimte te bieden enige mate van woningbouw wordt ten zuiden van de kern Achterberg nu een tweede ontwikkeling mogelijk gemaakt. Voor de langere termijn is in de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley afgesproken dat het wenselijk is rond de Nieuwe Meent onderzoek te doen naar een grotere verstedelijkingslocatie.

Lopik, Lopik Oost 2

Zowel aan de noordzijde, westzijde als oostzijde van de kern ligt een relatief gaaf en onaangetast deel van het veenweidelandschap. De gekozen ontwikkelrichting ligt ingeklemd tussen de provinciale weg (N210) en de lintbebouwing langs de Lopikerwetering, waar dit landschap minder sterk aanwezig is. Daarnaast sluit het logischerwijs aan op de al geplande locatie Lopik Oost I.

Stichtse Vecht, Cronenburgh 4

Met de ontwikkeling van Cronenburgh fase 4 wordt de bestaande wijk Cronenburgh afgerond. De locatie ligt binnen de indertijd aangelegde rondweg en vormt een logisch geheel met bestaande bebouwing. Het woningbouwproject Cronenburgh fase 4 is belangrijk voor het dorp Loenen aan de Vecht, omdat er een grote behoefte is aan nieuwe woningen. In 2022 heeft de gemeenteraad een ruimtelijk kader vastgesteld. In dit ruimtelijk kader staan de voorwaarden en uitgangspunten om een stedenbouwkundig plan te maken voor deze woonwijk, waaronder de manier waarop bewoners moeten kunnen meepraten over de plannen.

Zeist, Dijnseburg

Het gebied rond Dijnseburg kenmerkt zich op dit moment door verrommeling met verspreid stedelijke en recreatieve functies. De gemeente Zeist heeft zich ingespannen om met partners en geïnteresseerden tot een breed gedragen en integrale visie voor Dijnseburg te komen, waarbij ook ruimte is voor woningbouw. Kwaliteitsverbetering in meerdere opzichten en een gebiedsoverstijgende meerwaarde staan hierbij voorop.

Wijk bij Duurstede, locaties Boomgaard (Langbroek), Volkstuinen (Langbroek) en Zuidwijk

De locaties betreffen beide locaties waarbij de gemeente invulling wil geven aan de spreidingswet en volgens de Utrechtse aanpak ruimte is voor huisvesting van andere doelgroepen. Bij het zoeken van opvanglocaties voor asielzoekers is de gemeente leidend. Vanuit de provincie is gekeken of deze plekken ruimtelijk aanvaardbaar zijn (al dan niet met ruimtelijke voorwaarden). Bij de locatie in Wijk bij Duurstede is ook overwogen om de opvang bij de al geplande locatie De Geer te realiseren. Omdat daar al tijdelijke opvang voor Oekraïners is, heeft de provincie hier het oordeel van de gemeente gevolgd dat de stapeling van opvang van meerdere tijdelijke migrantengroepen hier niet wenselijk is.

Vijfheerenlanden, Meerkerk V

Het plangebied grenst aan de bedrijventerreinen Meerkerk en Meerkerk IVa. Logischerwijs volgt deze locatie, ook omdat het een goede autobereikbaarheid heeft vanwege de ligging aan de A27. Daarnaast speelt Meerkerk V een rol in het bieden van compensatie, omdat bedrijven elders vertrekken voor andere maatschappelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw.

Woudenberg, Laagerfseweg

Rondom Woudenberg zijn diverse locaties bekeken. Door verschillende aspecten zoals cultuurhistorisch waarde, natuur en mobiliteit is deze locatie als meest kansrijke locatie beoordeeld. Deze uitbreiding sluit aan op de bestaande bedrijventerreinen in Woudenberg en vormt daarmee een logische uitbreiding. Door de aansluiting is de locatie landschappelijk het best inpasbaar.

4. Cumulatieve effecten

De aanpak van dit MER legt nadruk op de lokale effecten van het ontwikkelen van uitleglocaties. Ook de effecten op provinciaal niveau van het aanwijzen van meerdere uitleglocaties zijn relevant om het milieubelang bij besluitvorming mee te wegen. Deels is dat al gedaan bij het vaststellen van de provinciale omgevingsvisie, met behulp van het bijbehorende MER. Dat MER is opgesteld zonder dat bekend was welke locaties zouden worden aangewezen. Ook is bij het MER PPWW 2021 gebruik gemaakt van regionale effectanalyses. In de evaluatie van dat MER is geconstateerd dat deze niet tot nauwelijks nieuwe informatie hebben opgeleverd. Om toch te beoordelen wat het effect is van de optelsom van locaties die in de verschillende PPWW-tranches zijn en worden aangewezen is er voor gekozen in dit MER expliciet aandacht te schenken aan de cumulatieve effecten. Hierbij worden ook de locaties uit eerdere tranches betrokken.

Aanpak

De beoordeling van cumulatieve effecten vindt plaats per thema. Op basis van de gegeven beoordelingen en aandachtspunten wordt een overkoepelend beeld geschetst. Daarnaast wordt per ambitie uit de omgevingsvisie getoetst in hoeverre locaties worden aangewezen die binnen het provinciaal beleid passen. In de beoordeling worden de locaties meegewogen die in het PPWW zijn opgenomen, in 2021, 2023 en 2025. Locaties kleiner dan 50 woningen en kleiner dan 1,5 hectare zijn niet in het MER beoordeeld. Hierop vormen de drie kleine locaties in de gemeente Wijk bij Duurstede een uitzondering. In totaal wordt hier binnen de gemeente de grens van 50 woningen overschreden, wat aanleiding is geweest om ze wel alledrie in het MER op te nemen. Op de kleine locaties, die niet in het MER 2021 en 2023 zijn opgenomen, maar wel in het PPWW, gaat het in totaal om circa 400 woningen op 10 locaties en 3 hectare bedrijventerrein op 3 locaties voor beide jaren gecombineerd. Voor 2025 zijn de aantallen nog niet beschikbaar, maar wordt een vergelijkbare kleine hoeveelheid verwacht. De conclusies in dit hoofdstuk kunnen worden getrokken zonder deze expliciet mee te wegen, al zullen deze locaties uiteraard bijdragen aan de cumulatieve effecten. In de beoordeling van cumulatieve effecten zijn locaties die al in de provinciale programmering waren opgenomen voor 2021 niet meegewogen. Ook vitaliteitslocaties zijn niet meegenomen in de beoordeling. Deze locaties van maximaal 50 woningen en eenmalig per kern, zijn direct mogelijk op basis van de provinciale Omgevingsverordening. Ze vormen geen onderdeel van de provinciale programmering via het PPWW.

Totaalbeeld locaties

In totaal zijn in het MER PPWW 2021, 2023 en 2025 21 woonlocaties voor circa 6.500 woningen en 18 werklocaties voor 120 hectare bedrijventerrein op effecten beoordeeld. De grootste woningbouwlocatie is Vathorst-west (Bovenduist) in Amersfoort met 3.000 woningen. Odijk Kersenweide (1.200 woningen), Tabaksteeg Zuid in Leusden (760 woningen) en Tuinderslaan Mijdrecht in De Ronde Venen (755 woningen) zijn de overige boven de 500 woningen. De grootste werklocatie is 30 hectare groot: Gaasperwaard 3 in Vijfheerenlanden. Mijdrecht-Noord in De Ronde Venen (12 hectare), Vathorst-West (Bovenduist) in Amersfoort (9 hectare) en Gaasperwaard 2 (Vijfheerenlanden) zijn de andere locaties groter dan 7,5 hectare.

De woonlocaties zijn geografisch verspreid over de provincie, waardoor de kans op cumulatieve effecten klein is. Er is een bovengemiddelde hoeveelheid locaties nabij kleinere kernen, bijvoorbeeld Lopik, Rhenen, Eemnes, Montfoort en Loenen aan de Vecht. Amersfoort, Leusden en Wijk bij Duurstede zijn grotere kernen met woonlocaties. Bij veel middelgrote kernen, zoals Woerden, Houten, Nieuwegein, Soest, Veenendaal, Bunschoten-Spakenburg en Woudenberg zijn geen nieuwe woonlocaties aangewezen. Uit het PPWW 2023 blijkt ook dat de gemeenten waar deze kernen liggen, allen een aanzienlijk binnenstedelijk woningbouwprogramma hebben, in ieder geval voor de periode tot 2025 en in een aantal gevallen ook daarna. In deze gemeenten lijkt het principe inbreiding voor uitbreiding vooralsnog gehandhaafd te worden. Gemeenten Bunnik, De Ronde Venen, Wijk bij Duurstede, Lopik en Eemnes kennen verhoudingsgewijs veel programma in uitleglocaties.

De werklocaties zijn geografisch minder verspreid, met een duidelijke clustering nabij de snelwegen, bijvoorbeeld nabij Amersfoort, Bunschoten, Eemnes, Vianen, Meerkerk en Woerden. Op wat grotere afstand van de snelweg liggen werklocaties bij Lopik, Montfoort, Mijdrecht, Rhenen en Wijk bij Duurstede. De omvang van de locaties loopt uiteen met als uitschieter 38 hectare nieuw bedrijventerrein bij Vianen (Gaasperwaard 2 en 3). Bij Meerkerk en bij Lopik wordt beide in totaal 10 hectare toegevoegd aan bestaand bedrijventerrein.

4.1 Stad en land gezond

Luchtkwaliteit

Eén van de belangrijkste bronnen van stikstof en fijnstof is verkeer. De concentraties van stikstof en fijnstof zijn naast (snel)wegen dan ook het hoogst. Uitleglocaties liggen over het algemeen vlakbij of direct naast wegen, waar de ontsluiting al goed is. De keerzijde hiervan is dat, cumulatief gezien, er meer gevoelige bestemmingen worden ontwikkeld op locaties met een slechtere luchtkwaliteit.

Geluid

Geluid kent gelijkaardige cumulatieve effecten als luchtkwaliteit. Snelwegen produceren een hoge geluidsbelasting en door de jaren heen worden er meer woningen ontwikkeld nabij snelwegen of zeer drukke provinciale wegen. Door meer woningen toe te staan op geluid belaste locaties zullen er meer gezondheidseffecten optreden.

Geur

Eventuele geurhinder ontstaat door bedrijven, industrie, en veebedrijven. De belangrijkste bronnen die nabij de uitleglocaties liggen zijn veehouderijen. De meeste uitleglocaties liggen buiten het invloedsgebied van de veehouderijen. De cumulatie van effecten is niet significant.

Stilte

Stiltegebieden zijn aangewezen door de provincie om de mens en natuur te weren van verkeers- en industriellawaai. Er liggen verschillende uitleglocaties in een stilteaanbachtgebied of zelfs op de rand van een kerngebied. Een duidelijk voorbeeld hiervan speelt zich af in het buitengebied tussen de kernen van Montfoort, Lopik en Oudewater waar verschillende uitleglocaties in het buitengebied ontwikkeld worden, richting de kernzone van een stiltegebied. Bij deze uitleglocaties zijn er geen dorpskernen of wegen die fungeren als buffer. Omdat (relatieve) stilte in Utrecht schaars is, is de cumulatie van effecten voor dit thema relevant. Als een uitleglocatie leidt tot het verdwijnen van stilte heeft dat gevolg voor de kwaliteit van het stiltegebied en voor iedereen die gebruikswaarde ontleent aan een stiltegebied.

Recreatie (bevorderen bewegen)

Vrijwel alle locaties liggen nabij of aan recreatieve fiets- of wandelroutes, en op relatief korte afstanden van natuurgebieden. Door een goede bereikbaarheid te borgen heeft dit een positief effect op het bevorderen van bewegen. Via het programma Groen groeit mee wordt geborgd dat alle uitleglocaties samen zorgen voor een groter netwerk van groengebieden en ondanks de groei van het aantal recreanten, een positief effect op de recreatiemogelijkheden.

Omgevingsveiligheid

Inwoners kunnen rekenen op een minimum beschermingsniveau (plaatsgebonden risico). Uitleglocaties liggen over het algemeen dicht in de buurt van (snel)wegen, die belangrijke transportroutes van gevaarlijke stoffen met risico's op explosie- en brandgevaar zijn. Dit betekent dat de hoeveelheid inwoners in risicovolle gebieden in cumulatieve zin toeneemt. Met de verdere verstedelijking neemt de kans op een ongeval niet noodzakelijk toe, maar de gevolgen van ongevallen kunnen wel groter zijn.

Toetsing aan ambities

De provincie zet met de provinciale ambities in op het bevorderen van een gezonde en veilige leefomgeving voor alle inwoners, voldoende recreatieve structuren en een inclusieve samenleving. Het ontwikkelen op uitleglocaties draagt enige risico's met zich mee voor het behalen van deze ambities. Uitleglocaties liggen vaak dicht op infrastructuur zoals grote snelwegen en industrie of landbouw dan binnenstedelijke ontwikkelingen. Hierdoor is er sprake van een relatief hoge geluidsbelasting en slechtere luchtkwaliteit. Het cumulatieve effect hiervan is dat een groter deel van de Utrechts bevolking in deze ongezonder gebieden komen te wonen. Ook zijn de risico's van gevaarlijke transporten over de snelweg groter voor de bewoners van uitleglocaties.

Daarnaast is de afstand tussen een uitleglocatie en stiltegebieden beperkter dan bij inbreidingslocaties. De geluidsgeneratie bij de nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld door bouw en verkeer, hebben daardoor eerder een negatief effect op deze gebieden. Dit is een risico voor het behalen van de ambities voor een gezonde leefomgeving. De cumulatieve effecten van de ontwikkelingen op de geluidsbelasting van stiltegebieden zijn een

belangrijk aandachtspunt. De impact van de geluidbelasting van meerdere ontwikkelingen op een stiltegebied kan groter zijn dan de optelsom van de losse ontwikkelingen.

De uitleglocaties liggen veelal nabij recreatieve routes. Hiermee kan het gebruik, en daarmee de vitaliteit van deze routes toenemen. Ook draagt de nabijheid van deze routes bij aan het behalen van de gezondheidsambities.

Al met al is er een risico in het niet behalen van een gezonde leefomgeving door de aanwezigheid van gezondheidsrisico's bij meerdere locaties. Dit leidt tot een licht negatieve beoordeling voor de ambitie Stad en land gezond.

4.2 Klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving

Bodemdaling

Enkele locaties verspreid over de provincie bevinden zich op bodemdalingsgevoelige gebieden. Er is geen sprake van significante cumulatieve effecten..

Grondwaterbescherming

Er bevinden zich geen locaties in waterwingebieden, wel bevinden enkele zich in grondwaterbeschermingsgebieden. Schoon drinkwater is schaars en bouwen in grondwaterbeschermingsgebied kan milieurisico's met zich mee brengen die doorwerken op de waterkwaliteit. Het cumulatieve effect is niet anders dan de som van de effecten van afzonderlijke uitleglocaties.

Wateroverlast

Geen locatie heeft te maken met grote waterdiepte als gevolg van neerslag, wel hebben enkelen te maken met matige overlast na een bui van 140 millimeter in 2 uur. Er is geen sprake van een significante cumulatieve effecten, omdat er geen locaties nabij elkaar zijn gelegen.

Waterveiligheid

Het merendeel van de locaties bevinden zich in overstroombaar gebied of naast dijken. Hierdoor bestaat voor deze locaties een risico op overstromingen. Dit is een punt van aandacht voor de waterveiligheid, maar er is geen sprake van significante cumulatieve effecten.

Droogte- en hittestress

Voor alle locaties geldt enige kans op droogte- en hittestress. Met de ontwikkeling van de uitleglocaties ontstaat er meer verharding wat leidt tot een hoger risico in het jaar 2050. Er is mogelijk sprake van cumulatieve effecten wanneer bij locaties onvoldoende ruimte voor water en groen wordt gereserveerd, waardoor het risico op droogteschade in de provincie kan toenemen. Onder meer door Groen groeit mee wordt dit risico al beperkt.

Toetsing aan ambities

De provincie stuurt op het behalen van een duurzaam, robuust en klimaatbestendig water- en bodemsysteem. Dit systeem moet veerkrachtig genoeg zijn om, om te gaan met klimaatverandering, zoals extreme neerslag en droogte, en tegelijkertijd bijdragen aan de veiligheid en waterkwaliteit. Deze ambitie werkt door in het PPWW, waarin ontwikkeling van de uitleglocaties bij kan dragen aan de verandering en versterking van het water- en bodemsysteem. Op de indicator waterveiligheid scoren een aantal locaties negatief omdat deze in overstroombaar gebied liggen. Dat betekent dat de uitleglocaties het behalen van het aspect waterveiligheid in de hoofdambitie bemoeilijkt. Ook op de indicator droogte en hitte wordt enigszins negatief beoordeeld door de locaties. Dit is voornamelijk door het toenemende oppervlak verharding bij realisatie van de locaties. Om de ambitie te behalen is het essentieel dat er in het plan aandacht wordt besteed aan, of ruimte gereserveerd wordt voor groen en water. Al met al is er een gering risico op het niet behalen van een klimaatbestendige en water robuuste leefomgeving door het aanwijzen van nieuwe uitleglocaties. Dit leidt tot een licht negatieve beoordeling voor de ambitie Klimaatbestendige en water robuuste leefomgeving.

4.3 Duurzame energie

Kansen voor duurzame energieopwekking

In de afweging voor de verschillende regionale energiestrategieën is (in meer of mindere mate) benodigde ruimte voor wonen en werken meegenomen. Een klein deel van de locaties overlapt met zoekgebieden voor windenergie of ligt er vlakbij. Op de middellange termijn zijn er geen strijdige ambities voor op deze locaties omdat de betreffende zoekgebieden niet als kansrijke gebieden voor windenergie zijn vastgesteld. Rondom de A12 tussen Woerden, Harmelen en Montfoort is een gebied met veel potentie voor windenergie gelegen, waar diverse uitleglocaties aan grenzen. Dit kan op de lange termijn de kansen voor duurzame energieopwekking beperken.

Netcongestie

Voor alle locaties geldt dat netcongestie een aandachtspunt is voor de haalbaarheid. Andersom geldt dat het ontwikkelen van nieuwe locaties kan leiden tot een toename van netcongestie. De cumulatieve effecten zijn beperkt omdat de locaties verspreid in de provincie liggen. Het aansluiten van alle locaties zonder het energienet te overbelasten is een belangrijke vervolgpoging.

Toetsing aan ambities

De provincie stuurt op het behalen van de ambitie voor duurzame energieopwekking via andere sporen dan het PPWW, in het bijzonder met de Regionale Energiestrategieën. De aangewezen locaties leiden niet tot belemmeringen voor de uitvoering daarvan. Wel is er een kans op het verergeren van netcongestie waardoor nieuwe duurzame energie-initiatieven worden belemmerd. Naast duurzame energieopwekking heeft de provincie de ambitie om uiterlijk in 2050 CO₂-neutraal te zijn. Dit is in verschillende thema's uitgewerkt. Een van de middelen is klimaatneutrale mobiliteit. Op de indicator mobiliteitstransitie onder Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar scoort een groot deel van de uitleglocaties negatief. Dat betekent dat klimaatwinst door het vervangen van de auto door lopen, fietsen en OV niet te verwachten is. De opgave van klimaatneutrale mobiliteit wordt daardoor bemoeilijkt. Al met al is er een aanzienlijk risico voor het behalen van de duurzaamheidsambities door het aanwijzen van nieuwe uitleglocaties. Dit leidt tot een negatieve beoordeling voor de ambitie Duurzame energie.

4.4 Vitale dorpen en steden

Woningaanbod (segment/diversiteit woonmilieus)

Met de uitleglocaties wordt tegemoet gekomen aan de lokale woningbehoefte. Zeker in cumulatie is dit effect significant positief. Er wordt vrijwel overal een diversiteit aan woningen gerealiseerd. Er is geen totaaloverzicht van het aantal woningen dat in elk segment wordt gerealiseerd en of dat ook aan de regionale en provinciale behoefte voldoet. Het verdient aanbeveling om te monitoren of dit het geval is. Bij uitleglocaties speelt in de planvorming vaak mee dat het aantrekkelijke plekken zijn om veel eengezinswoningen te realiseren, die voor een bovenlokale doelgroep interessant zijn. Het risico is dan ook dat niet voor de juiste doelgroepen wordt gebouwd en er meer schiefheid op de woningmarkt ontstaat.

Nabijheid voorzieningen

Cumulatie is niet relevant.

Bedrijventerreinen

Met de uitleglocaties wordt logischerwijs voorzien in meer ruimte voor bedrijven. Zeker in cumulatie is dit effect significant positief. In hoeverre dit aanbod aansluit op de behoefte is niet uitputtend onderzocht. De behoefte aan ruimte is in het kader van het PPWW wel onderbouwd vanuit onderzoek. Er is echter een verschil tussen de kwalitatieve en kwantitatieve ruimtebehoefte. Of hierin aansluiting wordt gevonden is een mogelijk monitoringsvraagstuk. Waar voor woningen al vaak wordt gekozen voor binnenstedelijke en/of complex te ontwikkelen locaties, worden bedrijven vaak op uitleglocaties gevestigd. Dit is economisch verklaarbaar, maar dit leidt wel tot een onevenredig grote ruimteclaim. Het verdient daarom aanbeveling om regie te houden op de uitgave van bedrijventerrein zodat de schaarse ruimte die voor uitleglocaties wordt aangewezen een waardevolle invulling krijgt en niet op korte, middellange of lange termijn langdurig leeg staat. Dit speelt met name op de locaties waar ineens veel uitgeefbaar oppervlak beschikbaar komt, in het bijzonder Gaasperwaard 2 en 3 bij Vianen. In het PPWW 2023 is voor deze locatie de verantwoordelijkheid van iedere bestuurslaag om zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik te borgen opgenomen als randvoorwaarde. In veel gemeenten wordt nog gezocht

naar het juiste instrumentarium om hierop te sturen. Het verzamelen van best practices op dit gebied en het beschrijven en delen van duidelijke profielen van nieuwe bedrijventerreinen kan een goede basis zijn voor regionale samenwerking aan zorgvuldig ruimtegebruik. Hierin kan de provincie een organiserende rol nemen.

Kantoorlocaties

Er zijn geen uitleglocaties voor kantoren aangewezen. Hiervoor zijn in het algemeen geschikte binnenstedelijke locaties voor te vinden.

Toetsing aan ambities

Met de programmering wordt voorzien in de behoefte aan passende woonruimte en bedrijventerreinen. Door middel van het proces van provinciale programmering wordt door de provincie in samenwerking met gemeenten een afweging gemaakt of nieuwe uitleglocaties ook nodig zijn om invulling te geven aan zorgvuldig ruimtegebruik. Bij deze afweging wordt ook het milieubelang betrokken, al is dit niet expliciet vastgelegd.

De ambities voor Vitale steden en dorpen gaan deels over het type woningen en wijken dat wordt gerealiseerd, zo streeft de provincie naar circulaire, energieneutrale en diverse woningen en woonwijken. De kwalitatieve opgave wordt met het PPWW niet concreet ingevuld, maar het programma bevat wel de afspraken die daarvoor worden gemaakt.

Voor werken en winkelen heeft de provincie ambitie om het goede economische vestigingsklimaat te behouden. De aantrekkelijke leefomgeving wordt hiervoor als belangrijke reden benoemd. Met de aanwijzing van uitleglocaties kan deze aantrekkelijke leefomgeving onder druk komen te staan. Tegelijkertijd zijn de uitleglocaties nodig om nieuwe bedrijven te kunnen vestigen. Deze strijdigheid vraagt om een zorgvuldige aanpak van de planvorming voor nieuwe locaties, die met het PPWW wordt nagestreefd maar op sommige punten wellicht wat duidelijker naar voren kan komen.

De provincie heeft ook een ambitie voor levendige stads-, dorps- en wijkcentra. Binnenstedelijke ontwikkeling kan hieraan sterker bijdragen dan nieuwe uitleglocaties, omdat de levendigheid dan binnen de bestaande kern wordt toegevoegd. Veel uitleglocaties zijn nabij genoeg om gebruik te maken van de centra. Het is wel de vraag of nieuwe bewoners voldoende naar het centrum kunnen worden getrokken, aangezien alternatieven in grotere kernen vaak met de auto goed bereikbaar zijn. Ook pakketbezorging is een concurrent voor het centrum.

Al met al dragen de uitleglocaties bij aan de kwantitatieve ambities voor vitale dorpen en steden. Voor de kwalitatieve ambities zijn zorgvuldig ruimtegebruik en weloverwogen keuzes in de planuitwerking essentieel. Er wordt daarom een positieve beoordeling gegeven op de ambitie Vitale dorpen en steden. Het advies is om in ieder geval vast te houden aan het uitgangspunt om eerst binnenstedelijk te zoeken naar mogelijke locaties en pas als die niet beschikbaar zijn naar uitleglocaties uit te wijken.

4.5 Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar

Multimodale mobiliteit / Mobiliteitstransitie

Voor de uitleglocaties geldt dat deze overwegend aan de rand van en soms net buiten de kern liggen. Daardoor zijn dit niet de multimodaal best ontsloten locaties: vaak niet nabij stations en HOV lijnen en zonder directe fietsverbindingen naar belangrijke bestemmingen. Er is wel altijd een logische ontsluitingsroute voor auto's nabij, hoewel deze niet altijd zonder aandachtspunten voor de doorstroming beschikbaar is. Overwegend is er daarom een neutrale of licht negatieve beoordeling gegeven voor de multimodale mobiliteit. In de planuitwerking kan een verbeterde situatie voor de fiets worden gerealiseerd, maar met name de OV bereikbaarheid is moeilijk te verbeteren. Al met al zal het mobiliteitsgedrag van toekomstige bewoners en gebruikers van uitleglocaties zich primair richten op de auto. Dit geldt in extreme mate voor een aantal werklocaties die op typische snelweglocaties zijn beoogd. Dit leidt tot een aanzienlijk risico voor de mobiliteitstransitie, namelijk dat de winst die daarin wordt behaald door inzet op een hoogwaardig OV en fietsnetwerk teniet wordt gedaan doordat nieuwe ontwikkelingen nog op de auto gericht zijn. Dit kan bovendien het behoud van OV voorzieningen onder druk zetten, omdat deze het behoud van reizigerspotentieel, danwel een financiële bijdrage van de overheid vereisen om in stand gehouden te worden. Als het reizigerspotentieel door uitleglocaties wordt "verdund" en voor de ontsluiting van deze locaties financiële middelen nodig zijn om de autobereikbaarheid te garanderen, kan dat betekenen dat er voor investeringen in OV geen business case meer over blijft.

Toetsing aan ambities

Gezien het voorgaande is het aanwijzen van uitleglocaties een risico voor het behalen van de mobiliteitsambities van de provincie. Een groot deel van de locaties lijkt strijdig met de ambitie om nabij knooppunten te ontwikkelen

en maakt de ambitie om een volwaardige multimodale bereikbaarheid te bieden een grote uitdaging. Dit leidt tot een negatieve beoordeling op de ambitie Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar. Hierbij moet wel benoemd worden dat in het MER PPWW enkel de uitleglocaties zijn beoordeeld, terwijl er juist op binnenstedelijke ontwikkeling wordt gestuurd en in veel gevallen daarvan ook sprake is. Om uiteenlopende redenen is er echter aanvullend behoefte aan locaties buiten bestaand stedelijk gebied. Het advies is om die werkelijkheid in ieder geval mee te nemen in het ontwikkelen van mobiliteitsbeleid en te zoeken naar slimme oplossingen om ook uitleglocaties een positieve bijdrage te laten leveren aan de mobiliteitstransitie. De provincie kan daarin een rol spelen door het ontwikkelen van infrastructuur voor OV en fiets en mogelijk door (meer) subsidiëring van onrendabele OV-verbindingen.

4.6 Levend landschap, erfgoed en cultuur

Utrechtse landschappen / Cultuurhistorie

Voor alle locaties geldt dat een zorgvuldige inpassing belangrijk is om effecten op landschappelijke en cultuurhistorische waarden te beperken. Zonder deze inpassing kan elke locatie een aanvullend negatief effect hebben op verrommeling en verlies van waarden, waardoor in cumulatie een aanzienlijk negatief effect op kan treden met onwenselijk verlies van omgevingskwaliteit tot gevolg. Gezien de ligging van de locaties is dit risico het grootst in het agrarisch cultuurlandschap (in het Groene Hart), in het landschap van historische buitenplaatsen op de Utrechtse Heuvelrug en in de (bufferzone van de) Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Archeologie

Voor diverse locaties vormt archeologie een aandachtspunt. De ontwikkeling van uitleglocaties kan altijd gevolgen hebben voor archeologie, maar er is geen sprake van een belangrijk cumulatief effect, mits de archeologische monumentenzorg volwaardig wordt uitgevoerd.

Aardkundige waarden

Enkele locaties verspreid over de provincie overlappen met aardkundig waardevolle gebieden. Er is geen sprake van significante cumulatieve effecten, al kan het raadzaam zijn om tijdens of na de planvorming te evalueren hoe er in de planvorming rekening is gegeven van de aardkundige waarden.

Toetsing aan ambities

De provincie zet in op het doorontwikkelen van de aantrekkelijke landschappen. Waardevolle aspecten van die landschappen staan door nieuwe uitleglocaties onder druk, zoals aardkundige waarden, de ontginningsstructuur in het agrarisch cultuurlandschap, openheid en kleinschaligheid en de historische gelaagdheid. Het is evident dat door de ontwikkeling niet alle waarden behouden kunnen blijven. Met name voor werklocaties, waar de schaal van ontwikkelingen zich niet altijd goed verhoudt tot de bestaande structuren, is dat een risico. Nieuwe locaties kunnen echter ook nieuwe landschappelijke waarden toevoegen en bijdragen aan de versterking van de historische gelaagdheid. De ontwikkeling vraagt om een goede inpassing in de planvorming. Op enkele locaties na worden aanzienlijke negatieve effecten op beschermde waarden niet verwacht, dus wordt de cumulatieve effecten als neutraal beoordeeld. Het advies is wel om als provincie te blijven sturen op landschappelijke samenhang en herkenbaarheid.

4.7 Toekomstbestendige natuur en landbouw

Natuur- en vogelgebieden

In de provincie Utrecht is sprake van verschillende type beschermde natuurgebieden. Effecten op deze gebieden ontstaan door stikstofdepositie (alleen N2000 en binnen 25 kilometer), verstoringen van geluid, licht en trillingen (binnen 1,5 kilometer), en / of verstoringen van effecten door toegenomen aanwezigheid van recreërende mensen in het gebied (voornamelijk binnen 2 kilometer, tot circa 5 kilometer). Op woonlocatie Dijnseburg na zijn alle locaties op minder 5 kilometer van een Natura 2000-gebied gelegen. Alle locaties liggen binnen 2 kilometer, en soms slechts op 100 meter afstand van NNN gebieden. Een aantal locaties ligt nabij weidevogel- en/of ganzenrustgebied. Locatie Laagerfseweg is de enige locatie die nabij een door de provincie aangewezen Groene Contour ligt.

De verstoringsfactoren zijn per locatie individueel beoordeeld. Het cumulatieve effect van verschillende uitleglocaties kan significant zijn, in het bijzonder wanneer twee ontwikkelingen op hetzelfde natuurgebied effect

hebben. Overal waar meerdere locaties op relatief korte afstand van een Natura 2000-gebied liggen kan dit effect optreden. De exacte locatie waar stikstofdepositie binnen een gebied neer slaat en het effect dat dit heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied zijn bepalend voor het optreden van cumulatieve effecten. Uit de stikstofberekeningen is op te maken dat met name (delen van) Natura 2000-gebieden die meer naar het midden van de provincie liggen, zoals de Zouweboezem en het zuiden van de oostelijke Vechtplassen te maken hebben met cumulatie van stikstofdepositie. Dit is logisch aangezien het PPWW enkel betrekking heeft op ontwikkelingen binnen de provincie, dus het is niet zinvol om hier conclusies aan te verbinden zonder alle ontwikkelingen binnen en buiten de provinciegrenzen daarbij te betrekken. Ook zal de mate van cumulatie sterk afhangen van de uiteindelijke stikstofdepositietoename, die veel kleiner zal zijn dan berekend. De plannen kunnen namelijk nog sterk worden geoptimaliseerd en kunnen bovendien juridisch-planologisch niet toegestaan worden indien er sprake is van stikstofdepositie.

De cumulatieve gevolgen van verstoring door recreatie kunnen groter zijn dan de gevolgen van een individuele locatie, bijvoorbeeld doordat de recreatiedruk ergens zodanig wordt dat soorten in hun geheel uit het gebied verdwijnen. Mitigatie vindt in ieder geval plaats door middel van het programma Groen groeit mee. De cumulatieve impact van verstedelijking op de natuur vraagt desalniettemin om blijvende aandacht, zodat de primaire (natuur)functie van de natuurgebieden beschermd blijft.

Biodiversiteit landelijk gebied

Bedreigde, kwetsbare en gevoelige planten en diersoorten in Nederland worden bijgehouden op de zogenaamde Rode Lijsten. Er zijn verschillende Rode Lijsten voor flora, fauna en specifieke soortengroepen. De Rode Lijst soorten vallen niet automatisch onder specifieke beschermingsregels, maar het opnemen van een soort op een Rode Lijst heeft wel een belangrijke signaalfunctie voor de gesteldheid van de soort.

De locaties hebben allen een relatief beperkte aanwezigheid van Rode Lijst flora- en faunasoorten. Beschermd flora- en fauna kunnen wel in en om de plangebieden aanwezig zijn. Het cumulatieve effect van de verschillende uitleglocaties kan significant zijn wanneer de ontwikkelingen op verschillende locaties impact hebben op dezelfde soorten. Een soort kan dan mogelijk op verschillende plekken tegelijkertijd verdwijnen of te maken krijgen met habitatverlies. In veel van de plannen is nog niet expliciet aandacht gegeven aan het inpassen van groen, eventuele verbindingen naar bestaande natuur en biodiversiteits-bevorderende maatregelen. Afhankelijk van de planuitwerking en aanwezige soorten kan het mogelijke biodiversiteitsverlies beperkt worden, danwel een bijdrage geleverd worden aan de bestaande biodiversiteit. Ook met het nemen van dergelijke maatregelen is het van belang aandacht te houden voor de soorten in- en om de plangebieden en de effecten van cumulatie. Om zo voldoende behoud van soorten en leefgebied te realiseren.

Landbouw

Op de meeste locaties wordt in de huidige situatie enige vorm van landbouw bedreven. Het gehalte aan organische stoffen in de bodem is voor de meeste locaties (nagenoeg) gelijk aan de gewenste waarde voor het huidige gebruik. Hiermee is er sprake van het verdwijnen van geschikte landbouwgrond op meerdere locaties. Doordat op bijna alle locaties landbouwgrond verdwijnt is er sprake van enig cumulatief effect op het groei- en verdienpotentieel van de landbouw.

Toetsing aan ambities

De provincie zet in op het ontwikkelen en versterken van het natuurnetwerk, de aanwezige biodiversiteit en het bevorderen van een duurzame en economisch rendabele landbouw. Het aanwijzen van uitleglocaties is daarmee een risico voor het behalen van de provinciale ambities. Op deze locaties is de afstand tot beschermd natuur vaak beperkt waarmee er meer risico is op verstoringfactoren. Ook hebben de ontwikkelingen impact op de aanwezige biodiversiteit in het landelijk gebied. Er kunnen cumulatieve effecten optreden die een grotere druk op de ecologische waarden uitoefenen dan de som van de losse delen. Daarom is het van belang om bij de verdere uitwerking de aanwezigheid van beschermd natuur (zowel flora als fauna) en de impact daarop zowel per locatie als cumulatief goed in beeld te brengen. In de plannen kan rekening gehouden worden met het inpassen van groen, natuurverbindingen en biodiversiteitsmaatregelen. Hiermee kan de impact zoveel mogelijk worden beperkt en mogelijk voor bepaalde soorten ook verbetering optreden.

Door de ontwikkelingen gaat ook geschikte landbouwgrond verloren. Om goed te kunnen sturen op de ambities voor duurzame en economisch rendabele landbouw blijft het van belang zicht te houden op het (cumulatieve)

verlies van landbouwgronden. Zo kan bijvoorbeeld versnippering van landbouwgrond risico's vormen voor de economische vitaliteit van de landbouw. Gezien de spreiding van uitleglocaties is het niet de verwachting dat individuele landbouwers cumulatieve effecten ondervinden.

4.8 Conclusies

Op een handvol thema's kunnen of zullen significante cumulatieve effecten optreden:

- Diverse uitleglocaties liggen op locaties waar gezondheids- en veiligheidsrisico's spelen. Daardoor nemen de gezondheidseffecten en veiligheidsrisico's in de provincie toe.
- Meerdere locaties liggen nabij stiltegebieden en kunnen in cumulatie leiden tot een verlies van schaarse (relatieve) stilte in de provincie.
- Netcongestie is een belangrijk aandachtspunt voor veel locaties. Als een individuele locatie aangesloten kan worden is er kans dat dit de netcongestie verder doet toenemen, met negatieve gevolgen voor andere ontwikkelingen.
- De uitleglocaties leveren een grote bijdrage aan de behoefte aan woningen en bedrijventerreinen.
- Veel locaties zijn niet multimodaal ontsloten en dragen niet bij aan de mobiliteitstransitie. In cumulatie levert dat mogelijk een aanvullend negatief effect op de bereikbaarheid.
- Natuurgebieden kunnen te maken krijgen met cumulatieve effecten door bijvoorbeeld recreatiedruk en stikstofdepositie vanuit meerdere locaties.

Voor elke ambitie is beoordeeld of de uitleglocaties in cumulatie bijdragen aan de ambities of het behalen ervan bemoeilijken. Hoewel veel ambities (licht) negatief worden beïnvloed is dat geen reden voor zorg. Dit zijn stuk voor stuk de gevolgen van eerder gemaakte keuzes om met provinciale programmering aan de slag te gaan. De negatieve effecten van verstedelijking in het algemeen en van het aanwijzen van uitleglocaties in het bijzonder zijn bij die keuze al meegewogen, bijvoorbeeld via het MER bij de omgevingsvisie. Dat nu een negatieve beoordeling wordt gegeven ten aanzien van de ambities op het gebied van gezondheid, duurzame energie en ecologie is slechts een bevestiging dat het PPWW niet op zichzelf moet staan. Het programma geeft invulling aan de ambities voor wonen en werken en wordt geflankeerd door programma's en projecten die zorgen dat ook op de andere ambities uit de omgevingsvisie positieve effecten optreden.

5. Vervolg

5.1 Leemten in kennis

Voor het programmeren van uitleglocaties is de belangrijkste leemte in kennis hoe de verdere uitwerking wordt vormgegeven. De gebiedsanalyses beschrijven milieueffecten van het besluit om locaties aan te wijzen voor ontwikkeling. Enkele indicatoren - sociale inclusiviteit en verkeersveiligheid – zijn niet beoordeeld in de gebiedsanalyses, omdat de uitwerking van de plannen voor het overgrote deel bepaalt welk effect zal optreden. In de verdere detaillering van plannen zal het milieubelang wederom mee worden gewogen, bijvoorbeeld in een mer-beoordelingsbesluit bij omgevingsplanwijzigingen om ontwikkelingen juridisch-planologisch mogelijk te maken. Zowel de stedenbouwkundige invulling, landschappelijke inpassing als fasering en wijze van uitvoering zijn medebepalend voor de milieueffecten. Dat betekent ook dat er nog veel kansen zijn voor mitigatie en optimalisatie met oog voor deze milieueffecten.

5.2 Monitoring en evaluatie

Op basis van het MER worden geen risico's gesignaleerd voor het milieu, die van dermate groot belang zijn dat ze monitoring en evaluatie noodzakelijk maken. Desalniettemin verdient het aanbeveling om op provinciaal niveau te monitoren hoe de kwaliteit van de fysieke leefomgeving zich ontwikkelt als gevolg van het totaalpakket aan provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid. Door middel van monitoring en evaluatie kan de provincie beoordelen of het doelbereik op de verschillende ambities wordt behaald en indien nodig bijsturen op de verschillende programma's. Het advies is om monitoring integraal op te pakken voor alle provinciale ambities, om de samenhang tussen programma's te versterken. Vanuit het PPWW is het bijvoorbeeld zinvol om te kunnen evalueren of de beoogde ontwikkelingen worden gerealiseerd en of het groen daarmee voldoende mee groeit. Indien een van beide doelstellingen niet behaald wordt, kan worden onderzocht in welk instrument de provincie kaders kan aanpassen om een hoger doelbereik te behalen – het programma Wonen & Werken, het programma Groen Groeit Mee, of wellicht de omgevingsverordening waarin beide juridisch-planologisch met elkaar zijn verbonden. Dit pleit er voor om niet enkel voor het PPWW monitoring op te zetten, maar op brede provinciale monitoringsprogramma's aan te haken.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1700 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK Almere
Postbus 10044
1301 AA Almere

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl